TuR&Bo
PUBLIC - PRIVATE PARTNERSHIP

Türk KOBİ'lerin AB'deki bilim ve teknoloji programlarına katılımına Tur&Bo aracılık yapıyor

TuR&Bo

Türkiye, 6. Çerçeve Programı'na katılan 33 ülkeden biri olarak, bilim ve araştırma alanında Avrupa'nın bir parçasıdır. Bu sayede ülkemiz kuruluşları, yeni teknolojilerin geliştirilmesine katkıda bulunma ve katma değer üretme olanağı elde etti.

TuR&Bo NEDİR?

Türkiye'nin Çerçeve Programlarına (ÇP) katılması yönünde siyasi karar alındığında, Avrupa Birliği Komisyonu ile yakın ilişkiler geliştirmek, AB programlarına yönelik faaliyetleri yerinde takip etmek ve gerekli lobi çalışmalarını yapabilmek amacıyla katılımcı diğer ülkelerin yaptığı üzere Brüksel'de bir temsilcilik açılması benimsendi. Ülkemizin araştırma ve yenilikçilik potansiyelini en iyi şekilde ortaya çıkartma arayışı çerçevesinde sanayi kesimi adına Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Ar-Ge camiası bağlamında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), daha ziyade KOBİ'ler için Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ve üretim faaliyetlerini tamamen kapsayabilmek için Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) bir araya gelerek Türkiye Araştırma ve İş Dünyası Kuruluşları Kamu Özel Kesim Ortaklığı'nı (TuR&Bo-ppp: Turkish Research and Business Organizations-Public Private Partnership) kurdular.

Kurucu kurumların Ankara'da oluşturduğu yapılanmanın Brüksel ayağını teşkil etmek üzere, Belçika yasalarına uygun olarak kâr amacı gütmeyen uluslararası kuruluş statüsünde oluşturulan TuR&Bo Ofisi, 2004 yılının başında Brüksel'de faaliyete başladı. TuR&Bo, Avrupa Birliği'nin Lizbon Stratejisi kapsamındaki bilim, teknoloji ve özel sektör programlarında ülkemizin başarısının en yüksek noktaya varmasına yardımcı olmayı hedefliyor. Avrupa Birliği Komisyonu ve Brüksel'deki uluslararası kuruluşlar tarafından kısa sürede tanınan TuR&Bo – ppp'nin kuruluşuna, Avrupa Birliği 2003 yılı İlerleme Raporu'nun "Bilim ve Araştırma" başlıklı 17. bölümünde özel olarak şu şekilde yer verdi:

"Avrupa Birliği'nin Ar-Ge ve Teknoloji 6. Çerçeve Programı'nı yakından izlemek, AB ile diğer ülkelerin araştırma ve teknoloji temsilcilik bürolarıyla yakın işbirliği kurmak, Türk işletmeleri ve araştırmacıları için Brüksel'de tanıtım imkânı yaratmak, bu alanda lobi faaliyetleri yürütmek ve 6. Çerçeve Programı'nın Türkiye Koordinatörü (TÜBİTAK) ve Ulusal Temas Noktaları ile bir ağ içinde eşgüdüm

Türkiye'nin 6.Çerçeve Program performansının Almanya ile kıyaslanması

Ülke	Tam zamanlı araştırmacı [1]	Başvuru sayısı [2]	Oran
Almanya	485.000	20.596	23
Türkiye	27.000	1.214	22

1 OECD, Main Science and Technology Indicators, Kasım 2003
2 Avrupa Komisyonu Verileri, Nisan 2004

Çerçeve programlarında yer almanın Türkiye ve Türk KOBİ'ler için faydaları

Avrupa Birliği'nin bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirme kapasitesini artırmak, bu yolla sosyal ve ekonomik kalkınmayı sağlamak amacıyla yürüttüğü, ilki 1984 yılında başlayan Çerçeve Programları, diğer birçok topluluk programı gibi amaçları ve bütçesiyle belli bir dönem için tasarlanmış 4-5 yıllık programlardır. Türkiye, toplam 17,5 milyar Avro bütçeli 6. Çerçeve Programı'na 29 Ekim 2002 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı ile katıldı. Halen devam eden programın ulusal koordinasyon görevini yürüten TÜBİTAK bünyesinde, AB 6.ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi kuruldu. Bu ofiste 35 kişi görev yapıyor.
AB Çerçeve Programları dünyanın en büyük sivil Ar-Ge programları olmakla birlikte, yalnızca fon sağlayan bir program olmanın ötesinde, üye ülkelere yeni teknolojilere, yeni pazarlara ve kilit müşterilere erişim olanağı sunan bir yapılanma olarak algılanmalıdır. Katılımın faydaları arasında, AB teknolojilerini kendi teknolojimize entegre ederek katma değer üretmek, dünyada teknolojik anlamda olup bitenden haberdar olmak, yeni standartların oluşum sürecinde yer almak ve faaliyet gösterdiğimiz sektöre ilişkin bilgi birikimimizi artırmak yer almaktadır.

Türkiye, 6. Çerçeve Programı'na katılan 33 ülkeden biri olarak, bilim ve araştırma alanında Avrupa'nın bir parçasıdır. Bu sayede ülkemiz kuruluşları yeni teknolojilerin geliştirilmesine katkıda bulunma ve katma değer üretme olanağı elde etti. Program, Türk KOBİ'leri için yeni ortaklarla tanışma ve birlikte proje üretme fırsatının yanı sıra uzun vadede yeni pazarlara açılma olanağı da sunuyor. Ayrıca; bu tarz bir programa katılmamanın teknolojik gelişmelerin dışında kalmak gibi bir bedelinin olabileceğini de dikkate almak gerekir. Maddi anlamda geri dönüşün en önemli hedef olarak düşünülmemesi gerekmekle birlikte, Türkiye'ye daha çok fon geri dönüşü sağlamak, daha çok sayıda araştırmacı ve sanayicimizin, daha çok sayıda proje önerisinde bulunması ve çok sayıda projeye ortak olması ile mümkündür. 29 Aralık 2005 tarihi itibariyle derlenen verilere göre; proje önerisi başvurusunda Türkiye'den toplam 2 bin 323 ortak yer aldı, bunlardan 339'unun yer aldığı proje grupları AB Komisyonu tarafından fonlanmaya değer bulundu. Türk kuruluşların toplamda elde ettikleri finansmanın son bir yılda artmış olduğu öngörülebilir.

sağlamak amacıyla Brüksel'de Türk Araştırma ve İş Dünyası Ofisi açılmıştır. Bu ofis bir kamu-özel sektör ortaklığı olup, kurucuları arasında TOBB, TÜBİTAK, KOSGEB ve TESK bulunmaktadır."

TuR&Bo, temsil ettiği kurumların ve bu kurumların hedef kitlelerinin beklentilerini karşılamak amacıyla bilgilendirme, iletişim, danışmanlık ve eğitim hizmetleri sunuyor, işbirliği ağları oluşturuyor ve lobi faaliyetleri yürütüyor. Bu arada, TuR&Bo paydaş kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak, ofisin cari işlemlerini takip etmek amacıyla oluşturulmuş ve halen TÜBİTAK tarafından icra edilen sekreterya görevini önümüzdeki dönem itibariyle TOBB üstlenecek.

6. Çerçeve Programı'nın önceki çerçeve programlarından farklı olarak takım çalışmasını özendirmesi, geniş araştırma gruplarının oluşumunu desteklemesi ve bilgi paylaşım ağlarının kurulmasını teşvik etmesi sebebiyle, proje önerisinde bulunmak isteyenlerin öncelikle; projelerine ortak bulmaları veya başka bir projeye ortak olarak katılım imkânlarını araştırmaları gerekiyor. TuR&Bo Ofisi, Komisyon tarafından yayınlanan ihalelere yönelik hazırlanan projelerde ortak arama duyurularının takibini yapıyor ve ilgili kurumlara yönlendiriyor.

TuR&Bo'NUN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ BAZI FAALİYETLER

Görev alanları çerçevesinde son dönemde TuR&Bo tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerden bazıları şöyle:

- Türkiye Araştırma Alanı'nı tanıtmak üzere COST Brüksel Ofisi'nde seminer düzenlendi.
- İngiltere Araştırma Ofisi'yle "İngiltere-Türkiye Ar-Ge İşbirliği Günü" gerçekleştirildi.
- Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen "Communicating European Research (CER)" fuarında TÜBİTAK adına ülkemizi temsilen stand açtı.
- Avrupa Komisyonu'nun 7. Çerçeve Programı ile Rekabetedebilirlik ve İnovasyon Programları önerilerine ilişkin ön değerlendirme raporları hazırlandı.
- Üç 6. Çerçeve Programı çağrısına proje teklifi verildi.

Ofis, ilgi alanlarındaki AB projelerine bizzat katılarak etkinliklerini ve birtakım işletim maliyetlerini orta vadede AB fonlarından finanse etmeyi hedefliyor.

BİLGİ İÇİN

→ **F.Mehmet Gökgöz**
Director, TuR&Bo - PPP Turkish Research&Business Organizations Public&Private Partnership
Tel: +32 2 285 40 20, Faks: +32 2 285 40 25
E-mail: info@turboppp.org

→ **Merih Güney**
AB Müdürlüğü /EU Section TOBB
Tel: +90-312-4138232,
Faks: +90-312-4138290

7. Çerçeve Programı'nda yenilikler öngörülüyor

AB Komisyonu'nun 7. Çerçeve Programı önerisi, 6 Nisan 2005 tarihinde yayınlanmış olmakla birlikte, Konsey ve Avrupa Parlamentosu tarafından henüz onaylanmadı. Dolayısıyla, 2007-2013 yıllarını kapsaması düşünülen program henüz nihai şeklini almadı. 7. Çerçeve Programı önerisinde yenilik olarak daha fazla bütçe, daha uzun program süresi, proje araçlarından ziyade konulara ağırlık verilmesi, Avrupa Teknoloji Platformları'nın kurulması (uygulama ağırlıklı), Avrupa Araştırma Konseyi'nin kurulması (temel araştırma ağırlıklı), Bilgi Bölgeleri'nin geliştirilmesi, uluslararası işbirliğini kolaylaştırıcı eylemlerin hayata geçirilmesi, özel sektör yatırımlarını araştırmaya çekmek için risk paylaşımı imkanı sunulması, güvenlik konusunun çerçeve programları kapsamına dahil edilmesi yer alıyor.

TuR&Bo, 21 ülkenin Brüksel'de konuşlu Ar-Ge İrtibat Ofisleri tarafından oluşturulan IGLO organizasyonu bünyesindeki etkinliklerde aktif görev alarak, 2005 yılı sekreteryasına da seçildi.

TuR&Bo'ya üye olmak isteyen kurum ve kuruluşların, başvurularını Brüksel'deki TuR&Bo Ofisi'ne yapmaları, kurumun amaçları doğrultusunda işbirliği içerisinde hizmetlerinden yararlanmak istediklerini beyan etmeleri gerekiyor.

TÜRKİYE'NİN 6. ÇERÇEVE PROGRAM PERFORMANSININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Avrupa Komisyonu'nun verileri temelinde, Almanya-Türkiye karşılaştırıldığında, Almanya'da her 23 araştırmacıdan biri 6. Çerçeve Programı projesinde yer alırken, Türkiye'de bu oran 22'ye 1'dir. Araştırmacı başına düşen başvuru sayısı muadilleriyle aynı seviyedeyken, Türkiye'nin düşük görünen başvuru sayısının özünde; araştırmacı sayının yetersiz olması yatıyor. Türkiye'deki araştırmacı sayısının 2010 yılına kadar 40 bine çıkarılması hedefleniyor.

Mevcut durumumuzun diğer yönleri arasında 6. Çerçeve Programı'nda en çok fon ayrılan ilk çağrılara yeterince hazırlık yapılamaması, proje önerilerinin yabancı dilde hazırlanması, ortak bulma zorunluluğu, yoğun rekabete dayalı bir sistemin olması, kurum ve kuruluşlarımızın Avrupa Komisyonu'nun çalışma usulleri hakkında yeterince deneyim sahibi olmaması gösterilebilir. Bununla birlikte son dönemde başarı durumuzda dikkat çeken artış da gözlerden kaçmamalıdır. Kurum ve kuruluşlarımızın Avrupa Komisyonu'nun çalışma usulleri hakkında deneyimlerinin çoğalmasıyla ve Türkiye araştırma potansiyelinin Çerçeve Programları'nda deneyim sahibi kuruluşlarca daha çok tanınır hale gelmesiyle, hem başarımızın hem de programdan elde ettiğimiz katma değerin artacağı öngörülebilir.

SON BİR BUÇUK YILLIK PERFORMANS ÜMİT VERİCİ

TuR&Bo Brüksel Ofisi Direktörü Mehmet Gökgöz, Çerçeve Programlarına katılımın "Bilim ve Araştırma" alanında Türkiye'nin AB'ye entegre olmasında kolaylaştırıcı bir etkiye sahip olduğunu belirtirken, 1984'te başlayan ancak ülkemizin altıncısından itibaren katılmakta olduğu Çerçeve Programları Türk bilim-teknoloji-sanayi kuruluşlarının Avrupa Araştırma Alanı'yla bütünleşmesi olarak değerlendirilmesi gerektiğini söylüyor. Gökgöz, "6. Çerçeve Programı'nda Türkiye'nin kısa vadeli getirisi istenen seviyede olmasa da programa katılımımızın katma değerinin uzun vadede ortaya çıkacağı beklenmekte olup, ülkemiz kuruluşlarının son bir buçuk yıldaki performans artışı gelecek açısından ümit vericidir. Bu çerçevede, TuR&Bo inisiyatifi, üstlendiği sorumluluğun bilinciyle gayretlerini yoğunlaştırmakta ve kamu-özel sektör işbirliğine işlevsel bir örnek teşkil etmektedir" diyor.